

СИЛАБУС
з дисципліни «Операційний менеджмент»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
073 «Менеджмент»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 30 годин – самостійна робота, екзамен.

Викладач курсу – **Грідін Олександр Володимирович** к.е.н., старший викладач ЗВО кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/gridin-oleksandr-volodimirovich>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Теорія організації», «Менеджмент».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Офіс-менеджмент», «Організація виробництва», «Адміністративний менеджмент», «Планування і контроль на підприємстві».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення реальної практики управління провідними підприємствами. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити сучасну методологію та інструментарій операційного менеджменту. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти, що раціональній організації та управлінню операційною діяльністю підприємства належить вирішальна роль в розв'язанні стратегічних проблем підвищення його конкурентоспроможності; операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, і саме через це спеціалісту у сфері економіки й управління потрібне знання основ, категорій та принципів операційного менеджменту; не існує єдиного ідеального способу управління операціями на різних етапах життєвого циклу та за різних режимів функціонування операційні системи різних типів потребують застосування різних підходів, методів та інструментів управління, тобто практичному управлінню операціями притаманний ситуативний характер.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- склад елементів і структуру операційної системи;
- об'єкт, суб'єкт, цілі, принципи, методи та функції операційного менеджменту;
- склад операційних пріоритетів і найважливіших стратегічних рішень у сфері операцій; види операційних стратегій;
- цілі, види та інструменти планування операційної діяльності;
- призначення, складові елементи та функціональні області застосування систем управління ланцюгами постачання;
- роль і місце управління запасами в управлінні операційною діяльністю організації; можливості сучасних систем планування потреб у ресурсах (системи MRP-I, MRP-II, ERP, CSRP, APS);
- роль і місце управління потоками в управлінні операційною діяльністю організації; сутність концепції ошадливості (Lean-концепції) та цільові орієнтири й принципи організації діяльності ошадливого підприємства;
- роль і місце управління якістю в управлінні операційною діяльністю; сутність концепцій TQM та «Шість сигм».

вміти:

- ідентифікувати тип операційної стратегії конкретної бізнес-організації;
- розробляти тактичні й оперативно-календарні виробничі плани;
- інтерпретувати відображені за допомогою графіка Ганта результати виконання плану операційної діяльності;
- аналізувати виробничі запаси за методами ABC та XYZ; розраховувати витрати на управління запасами;

- визначати оптимальний розмір замовлення (партії поставки);
- визначати сфери доцільного використання таких інструментів ощадливого виробництва, як VSM, 5 S, JIT, TPM, Kanban, Kaizen;
- застосовувати QFD-аналіз та FMEA-аналіз при проектуванні продуктів/процесів.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни «Операційний менеджмент» є формування **компетентності** щодо об'єктивних закономірностей та особливостей управління операційною діяльністю організацій виробничої та невиробничої сфер, а також опанування ними принципів і методів раціонального організування, планування та контролювання діяльності операційної системи організації, набуття вмінь і навичок виконання техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з обґрунтуванням рішень щодо підтримки усталеного режиму функціонування та розвитку операційної системи.

Предметом вивчення «Операційного менеджменту» є закономірності планування, створення та ефективного використання операційної системи організації.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є надання здобувачам вищої освіти:

- усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якого підприємства, через що спеціалісту в галузі управління потрібне докорінне знання основ операційного менеджменту;
- знання принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних рівнів;
- уміння розробляти операційну стратегію підприємства;
- уміння обґрунтовувати рішення щодо створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- уміння здійснювати менеджмент якості та управляти продуктивністю операційної діяльності організації;
- знання особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю організацій та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації, а також формування здатностей:

- визначати та описувати характеристики організації;
- аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього і внутрішнього середовища;
- визначати перспективи розвитку організації;
- визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- планувати діяльність організації та управляти часом;
- аналізувати і структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень; описувати зміст функціональних сфер діяльності організації; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички організаційного проектування; застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації; оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації; розробляти операційну стратегію організації; створювати та забезпечувати ефективне функціонування операційної системи організації; класифікувати операційні системи за різними критеріями та класифікаційними групами; формувати операційну діяльність організації; здійснювати управління процесом проектування операційної системи; здійснювати управління поточним функціонування операційної системи; ефективно управляти проектами; здійснювати менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Формування та розвиток доктрин операційної системи»

Лекції:

- Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту
- Тема 2. Операційна система організації: поняття, склад та види
- Тема 3. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи

Практичні заняття:

- Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту
- Тема 2. Операційна система як об'єкт управління. Моделювання операційної системи організації
- Тема 3. Формування операційної стратегії підприємства
- Тема 4. Оцінка стратегічних зон господарювання підприємства
- Тема 5. Розробка операційної стратегії

Змістовий модуль 2. «Основні проектні рішення в операційному менеджменті»

Лекції:

- Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати
- Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи
- Тема 6. Управління процесом проектування виробничих потужностей та трудового процесу
- Тема 7. Управління проектами

Практичні заняття:

- Тема 6. Інструменти прийняття рішень в операційному менеджменті. Побудова «дерева рішень»
- Тема 7. Організація операційного процесу у просторі й часі. Визначення тривалості операційного циклу підприємства
- Тема 8. Проектування виробничих потужностей
- Тема 9. Агрегатне (сукупне) планування

Змістовий модуль 3. «Управління поточним функціонуванням операційної системи»

Лекції:

- Тема 8. Оперативний менеджмент операційної системи
- Тема 9. Операційна інфраструктура та організація комплексного обслуговування виробництва
- Тема 10. Контроль в системі операційного менеджменту
- Тема 11. Управління матеріальними ресурсами та виробничими запасами
- Тема 12. Управління матеріально-технічним постачанням (МТП) та збутом на підприємстві
- Тема 13. Управління продуктивністю операційної діяльності
- Тема 14. Управління якістю
- Тема 15. Управління прибутком

Практичні заняття:

- Тема 10. Організація виробничої інфраструктури підприємства
- Тема 11. Управлінські рішення в сфері управління матеріальними ресурсами та запасами
- Тема 12. Показники результативності функціонування операційних систем
- Тема 13. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції
- Тема 14. Управління операційними витратами. Операційний леверидж
- Тема 15. Розрахунок показників діяльності підприємства
- Тема 16. Оцінка результатів діяльності підприємства
- Тема 17. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності підприємства

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **екзамен** – 40 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
- Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
- Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
- Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
- Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
- Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
- Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>